

Phân tích diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

Sưu tầm và chọn lọc những bài văn hay phân tích diễn biến tâm trạng của nhân vật Mị trong đêm tình mùa xuân - Vợ chồng A Phủ.

Đề bài: Phân tích diễn biến tâm trạng nhân vật Mị trong đêm tình mùa xuân (Vợ chồng A Phủ - Tô Hoài).

Bài làm:

Top 2 bài phân tích hay về diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

Bài mẫu số 1:

Vợ chồng A Phủ là truyện ngắn xuất sắc nhất của nhà văn Tô Hoài trong giai đoạn sáng tác sau Cách mạng tháng Tám năm 1945. Nội dung kể về cuộc đời đầy biến cố của đôi vợ chồng trẻ người Mông là Mị và A Phủ trong chế độ thực dân, phong kiến.

Nhân vật Mị là một hình tượng nghệ thuật đặc sắc có ý nghĩa khái quát cao, tiêu biểu cho cuộc sống đau khổ, tủi nhục và quá trình vùng lên tự giải phóng của đồng bào miền núi Tây Bắc. Đoạn văn miêu tả diễn biến tâm trạng của Mị trong đêm xuân với những tình tiết chân thực và cảm động đã thể hiện sức sống mãnh liệt cùng khao khát tình yêu cháy bỏng của Mị – người con gái xinh đẹp mà bất hạnh.

Mị mồ côi mẹ, ở với cha già. Vì đẹp người đẹp nét nên Mị được nhiều chàng trai trong vùng để mắt tới. Tương lai của cô lẽ ra sẽ tốt lành, yên ấm, nhưng chỉ vì món nợ truyền đời của cha mẹ mà Mị bị bắt về làm con dâu trừ nợ cho nhà thống lí Pá Tra. Tuổi xuân của Mị đã bị A Sử, gã con trai xác xược và hung bạo tước đoạt, giày xéo.

Quãng đời Mị sống trong nhà thống lí là chuỗi dài những đọa đày, tủi nhục. Tuy danh nghĩa là con dâu nhà quan lớn nhưng thực chất Mị chỉ là đầy tớ, nô lệ, bị coi rẻ hơn cả con trâu, con ngựa. Đau khổ, cực nhục đã cướp mất tuổi xuân của Mị, biến cô thành kẻ nhẫn nhịn và cam chịu. Lúc mới bị bắt về, Mị phản ứng quyết liệt, định ăn lá ngón tự tử, nhưng rồi thương xót cha già, Mị không đành lòng chết. Đời Mị cứ thế lặng lẽ trôi đi. Cuộc sống không còn ý nghĩa. Cô sống mà như đã chết. Đau khổ triền miên đã làm cho Mị hóa thờ ơ, lạnh lùng. Mọi cảm xúc trong cô dường như đã chai lì. Tuy nhiên, khát vọng sống trong Mị chưa hoàn toàn lụi tắt. Trong Mị luôn tồn tại hai con người tưởng chừng đối lập: Con người bên ngoài lạnh lùng vô cảm và con người bên trong có sức sống âm thầm nhưng mãnh liệt.

Tác giả lấy khung cảnh mùa xuân, đêm xuân làm nền cho diễn biến tâm trạng của Mị. Mùa xuân, đất trời tung bừng màu sắc, rộn rã âm thanh, rất gần gũi với quãng đời hồn nhiên, vui vẻ ngày trước của Mị: Trên đầu núi, các nương ngô, nương lúa gặt xong, ngô lúa đã xếp yên đây các nhà kho. Trẻ con đi hái bí đỏ, tinh nghịch, đã đốt những lều canh nương để sưởi lửa. Ở Hồng Ngài người ta thành lệ cứ ăn Tết khi gặt hái vừa xong, không

Phân tích diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

kể ngày, tháng nào. Ăn Tết như thế cho kịp lúc mưa xuân xuống thì đi võ nương mới. Hồng Ngài năm ấy ăn Tết giữa lúc gió thổi vào cỏ gianh vàng ửng, gió vã rét rất dữ dội. Nhưng trong các làng Mèo Đỏ, những chiếc váy hoa đã đem ra phơi trên mỏm đá xòe như con bướm sặc sỡ... Đám trẻ đợi Tết, chơi quay, cười ầm trên sân chơi trước nhà. Ngoài đầu núi lấp ló đã có tiếng ai thổi sáo rủ bạn đi chơi.

Đoạn văn tả cảnh mùa xuân trên vùng núi cao Tây Bắc với những hình ảnh đặc sắc sinh động và đầy sức sống. Màu sắc sặc sỡ của những chiếc váy hoa của các cô gái phơi trên các mỏm đá báo hiệu Tết đã đến gần. Tiếng cười ầm của đám trẻ con chơi quay trên sân chơi trước nhà. Tiếng sáo thổi réo rắt rủ bạn tình đi chơi. Tiếng chó sủa xa xa... Những đêm tình mùa xuân đã tới.

Sức sống tung bừng của vạn vật mùa xuân đã làm cho tâm hồn Mị hồi sinh. Tâm trạng Mị lúc này pha trộn giữa nhiều cung bậc cảm xúc: vui sướng và đau khổ, tủi nhục đến mức muốn chết và khao khát sống. Những cảm xúc ấy đang trỗi dậy, cuộn xoáy, trào dâng trong lòng Mị.

Trong lúc trai gái và lũ trẻ con tụ tập đánh pao, đánh quay, thổi sáo, thổi khèn trên sân chơi đầu bản thì Mị thiết tha bồi hồi khi nghe tiếng sáo gọi bạn tình từ đầu núi vọng lại. Mị nhắm thắm bài hát quen thuộc mà thời con gái cô hay hát:

Mày có con trai con gái rồi

Mày đi làm nương

Ta không có con trai con gái

Ta đi tìm người yêu.

Sau bao năm câm lặng trong đau khổ, có lẽ đây là lần đầu tiên người con dâu gạt nợ khe khẽ cất tiếng hát thầm.

Cảnh vui xuân nhộn nhịp ở đầu bản và cảnh ăn Tết ồn ào trong nhà thống lí Pá Tra đã tác động mạnh tới tâm hồn Mị, khiến cô nhớ lại thời con gái chưa xa. Lúc đầu, Mị hành động theo thói quen một cách vô thức: Ngày Tết, Mị cũng uống rượu. Mị lén lấy hũ rượu, cứ uống ực từng bát. Mị uống rượu mà như uống nỗi tủi hận, cay đắng vào lòng, hay là Mị cố tình uống thế cho thật say để quên đi nỗi khổ? Tuy nhiên, hành động ấy thể hiện một sự chuyển biến khác thường đang diễn ra trong tâm trạng người con gái đáng thương.

Bi kịch bắt đầu khi ý thức về bản thân của Mị đang trỗi dậy. Mị say rượu lịm mặt ngồi đấy nhìn mọi người nhảy đồng, người hát men rượu đánh thức nỗi nhớ về phần đời đã qua: Mị đang sống về ngày trước. Tiếng sáo gọi bạn tình văng vẳng bên tai Mị. Đây là tiếng sáo của tình yêu rạo rực, của tuổi thanh xuân căng đầy sức sống. Đường như lúc

Phân tích diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

này, Mị không còn là con dâu gạt nợ nhà thống lí Pa Tra nữa mà là cô gái xinh đẹp đang uống rượu bên bếp lửa và thổi sáo: Mị uốn chiếc lá trên môi, thổi lá cũng hay như thổi sáo. Bao kỉ niệm đẹp thời con gái sống dậy trong lòng Mị: Mị thổi sáo giỏi... có biết bao nhiêu người mê, ngày đêm đã thổi sáo đi theo Mị. Hồi tưởng về mùa xuân tươi đẹp thời con gái, điều đó cho thấy con người thật của Mị đang hồi sinh. Khát vọng sống như ngọn lửa đang bùng cháy trong tâm hồn Mị.

Diễn biến tâm trạng Mị rất phức tạp: Cô đang bị giằng xé bởi mâu thuẫn giữa thân phận tù túng của người con dâu gạt nợ và mong muốn được tự do đi chơi Tết của cô gái đang khao khát tự do và tình yêu. Liệu Mị có dám cắt đứt sợi dây oan nghiệt đang thít chặt lấy số phận mình để đến với những cuộc chơi vui vẻ, với tiếng sáo gọi bạn tình réo rắt du dương?

Mãi mê chìm đắm trong quá khứ nên Mị tạm quên hiện tại: rượu đã tan lúc nào. Người về, người đi chơi đã vắng cả. Mị không biết, Mị vẫn ngồi trơ một mình giữa nhà. Mãi sau, Mị mới đứng dậy, nhưng Mị không bước ra đường chơi Mị từ từ bước vào buồng. Tâm trạng Mị phơi phơi trở lại, trong lòng đột nhiên vui sướng như những đêm Tết ngày trước. Mị nhận ra rằng mình vẫn còn trẻ, Mị muốn đi chơi.

Khát vọng sống như ngọn lửa bùng cháy trong lòng khiến Mị càng thêm một phần uất trước tình cảnh tủi nhục của mình. Bao nhiêu người có chồng mà vẫn đi chơi ngày Tết đấy thôi. A Sử với Mị không có lòng với nhau mà vẫn phải ở với nhau. Mị muốn ăn lá ngón cho chết ngay, chứ không buồn nhớ lại nữa. Uất ức, nước mắt Mị ứa ra. Tiếng sáo gọi bạn vẫn lừng lơ bay ngoài đường:

Anh ném pao, em không bắt,

Em không yêu, quả pao rơi rồi...

Mị muốn quên thời con gái ngày trước mà không sao quên được. Tiếng sáo cứ lừng lơ trong đầu khiến cho Mị thiết tha bồi hồi.

Khi A Sử bất ngờ vào buồng để thay áo mới, tiếp tục đi rình bắt thêm con gái nhà người ta đem về làm vợ; Mị lặng lẽ, thản nhiên xắn thêm miếng mỡ bỏ vào đĩa đèn cho sáng, quấn lại tóc, với tay lấy cái váy hoa, rút thêm cái áo. A Sử nhìn Mị, Mị không thềm nói một lời. Những hành động "nổi loạn" diễn ra trong khi tiếng sáo đang rập rờn trong đầu Mị. Tiếng sáo gọi bạn tình như đem đến cho Mị một sức mạnh mới, khơi gợi khao khát yêu đương và hạnh phúc. Khi với tay lấy váy hoa... là Mị đã thực sự sống lại thời con gái với bao ước mơ tươi đẹp.

Mị đã bừng tỉnh; quá khứ, hiện tại đan xen trong tâm hồn Mị. Hiện tại thì tăm tối, ngột ngạt, mà tiếng sáo gọi bạn vẫn lơ lửng bay ngoài đường, đánh thức quá khứ đẹp đẽ chưa xa.

Phân tích diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

Những hành động khác thường của Mị đã bị A Sử trấn áp phũ phàng. Sau câu hỏi ngạc nhiên và giận dữ: "*Mày muốn đi chơi à?*", A Sử trói Mị bằng cả một thúng sợi đay, quấn tóc lên cột làm cho Mị không cúi, không nghiêng được đầu nữa. Không có một dòng nào miêu tả thái độ phản kháng của Mị. Suốt từ đầu đến cuối, Mị chỉ im lặng, âm thầm cam chịu. Tuy vậy, ẩn chứa bên trong lại là một cô Mị hoàn toàn khác, một cô Mị đang say mê sống với những kỉ niệm tình yêu. A Sử chỉ trói buộc được thể xác chứ không thể trói buộc được tâm hồn Mị.

Miêu tả diễn biến tâm trạng và hành động của Mị trong đêm tình mùa xuân, Tô Hoài dường như đã nhập thân vào nhân vật. Trong bóng tối, Mị đứng im lặng như không biết mình đang bị trói. Hơi rượu nồng nàn nâng đỡ tâm hồn Mị. Tai Mị vẫn nghe tiếng sáo đưa Mị đi theo những cuộc chơi, những đám chơi. Tuy Mị chưa giải thoát được thể xác nhưng Mị đã giải thoát được tâm hồn. Lòng Mị bồi hồi theo tiếng sáo: *Em không yêu, quả pao rơi rồi, Em yêu người nào, em bắt pao nào...* Những vết dây trói đau nhức đưa Mị trở về với thực tại đau đớn, khổ nhục. Mị vùng bước đi. Nhưng tay chân đau không cựa được. Mị không nghe tiếng sáo nữa. Chỉ còn nghe tiếng chân ngựa đạp vào vách... Mị thôn thức nghĩ mình không bằng con ngựa.

Mị đang sống với con người bên trong của mình: Chừng đã khuya... Mị nín khóc, Mị lại bồi hồi nhớ đến thời điểm trai bản đến bên vách làm hiệu, rủ người yêu dỡ vách ra rừng chơi. Lúc này, thực tại và quá khứ cứ đan xen vào nhau, giằng xé tâm hồn Mị. Càng nhớ tới kỉ niệm cũ, Mị càng xót xa, đau khổ, phẫn uất trước thực tại phũ phàng: Cả đêm ấy Mị phải trói đứng như thế. Lúc thì khắp người bị dây trói thít lại, đau nhức. Lúc lại nồng nàn tha thiết nhớ. Hơi rượu tỏa. Tiếng sáo. Tiếng chó sủa xa xa. Mị lúc mê, lúc tỉnh. Cho tới khi trời tang tảng rồi không biết sáng từ bao giờ.

Mị bàng hoàng tỉnh... Không một tiếng động. Mị thương những người đàn bà khốn khổ sa vào nhà quan... Đòi người đàn bà lấy chồng nhà giàu ở Hồng Ngài thì một đời con người chỉ biết đi theo đuôi con ngựa của chồng. Mị chợt nhớ lại câu chuyện người ta vẫn kể: Đòi trước, ở nhà thống lí Pá Tra có một người trói vợ trong nhà ba ngày rồi đi chơi, khi về nhìn đến thì vợ chết rồi. Nhớ thế, Mị sợ quá, Mị cựa quậy, xem mình còn sống hay chết, cõ tay, đầu, bấp chân bị dây trói siết lại, đau đứt từng mảnh thịt.

Như thế là cuộc trỗi dậy lần thứ nhất của Mị không thành. Mị không thể thoát khỏi địa ngục trần gian là nhà bố con tên thống lí, nhưng Mị không còn là con ngựa, con rùa lúi lũi nuôi trong xó cửa nữa. Mị đã sống lại những thời khắc của tuổi thanh xuân tươi trẻ và tự do. Cuộc trỗi dậy ấy như một đợt sóng dâng lên rồi nhanh chóng tan ra, dù chưa làm thay đổi cuộc đời Mị nhưng những đợt sóng ngầm của cảm xúc dâng lên lúc nào đó sẽ tuôn trào mãnh liệt mà bằng chứng là hành động Mị liều lĩnh cởi trói cứu A Phủ và cùng anh trốn khỏi Hồng Ngài.

Ở đoạn văn này, tác giả miêu tả hành động của Mị rất ít, nhưng người đọc vẫn bị cuốn hút bởi một con người đang từ cõi âm u mơ hồ trỗi dậy, có một sức sống tiềm tàng mà

Phân tích diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

không một thế lực tàn ác nào vùi dập được. Không gian, thời gian, giọng kể chuyện của tác giả đều phù hợp với diễn biến phức tạp của tâm trạng Mị. Tô Hoài đã dẫn dắt người đọc dõi theo tâm trạng ấy, khi thiết tha bồi hồi, khi nghẹn ngào xót xa! Đoạn văn miêu tả tâm trạng Mị trong đêm xuân thấm đẫm tính nhân văn, góp phần tô đậm tính cách nhân vật Mị; thể hiện một cách chân thật và cảm động giá trị hiện thực và tinh thần nhân đạo của truyện ngắn *Vợ chồng A Phủ*.

Bài mẫu số 2:

Trong nền văn học Việt Nam hiện đại, nhà văn Tô Hoài được độc giả biết đến là một trong những cây bút rất tiêu biểu. Đến với đoạn trích "*Vợ chồng A Phủ*", độc giả lại càng thêm ấn tượng bởi cách xây dựng hình tượng nhân vật mang cá tính độc đáo, tiêu biểu. Đặc biệt, tác giả đã để lại dấu ấn mạnh trong lòng người đọc bởi cá tính, sức sống bền bỉ, mạnh mẽ của nhân vật Mị. Tô Hoài đã khắc họa thành công và chân thực diễn biến tâm lí nhân vật Mị trong đêm tình mùa xuân ở Hồng Ngài.

Nhân vật Mị được tác giả khắc họa nổi bật và chân thực xuyên suốt tác phẩm. Đó là một cô gái xinh đẹp, mang vẻ đẹp rất riêng của những cô gái vùng cao Tây Bắc. Vẻ đẹp ấy đã làm cho bao chàng trai trong vùng đắm say mà nguyện thối sáo đi theo Mị. Cô gái trẻ ấy, mang trong mình những sức sống tươi trẻ nhất, với bao tình yêu và hy vọng để bước vào quãng thời gian tươi đẹp mang tên thanh xuân. Nhưng, những hủ tục bởi một xã hội vẫn còn ngang trái nhiều bất công đã xô đẩy cuộc đời Mị vào những ngã rẽ cay đắng nhất. Món nợ truyền kiếp của gia đình đã biến số phận một cô gái đáng lẽ ra phải có được cuộc sống hạnh phúc, lại rơi vào sự bế tắc. Lối thoát nào cho Mị khi bị bắt trở thành con dâu nhà Thống lí Pá Tra. Mang danh con dâu, nhưng cuộc sống hàng ngày của Mị chẳng khác gì thân trâu ngựa. Mị phải làm việc lúi lũi, không chuyện trò, không giao tiếp, làm việc như một cỗ máy, như một cái xác không hồn. Những tưởng, những tháng ngày Mị sống trong sự vô cảm đó sẽ kéo dài mãi. Nhưng không, thực ra sức sống tiềm tàng trong Mị vẫn luôn tồn tại, như một đốm lửa vẫn nhen nhóm tận sâu ở dưới, chỉ chờ có cơ hội là cháy bùng lên mạnh mẽ.

Người ta luôn nói rằng, yếu tố ngoại cảnh có ảnh hưởng rất nhiều đến tâm trạng cũng như hành động của con người. Quả thực như vậy. Khung cảnh mùa xuân ở Hồng Ngài đã đem những sức sống tiềm tàng trong Mị bấy lâu nay bị đè nén sống dậy một cách mạnh mẽ. Mùa xuân vùng cao đến, những màu sắc sặc sỡ của những chiếc váy hoa phoi trên những móm đá như những cánh bướm, tiếng sáo gọi bạn tình của những chàng trai cô gái chớm yêu... Tất cả mang đến một không khí mùa xuân rạo rực, làm lòng Mị cũng dâng trào bao cảm xúc.

Đêm tình mùa xuân, Mị bắt đầu uống rượu. Tâm hồn Mị bắt đầu trở về với những kỉ niệm ngày trước. Hơi rượu nồng nàn và tiếng sáo xung quanh đã làm Mị nhớ lại những ngày tháng còn được tự do, được sống với đúng ý nghĩa một con người. Mị nhớ lại ngày trước, mình thối lá hay hơn thối sáo. Những kí ức về những tháng ngày tươi đẹp tưởng

Phân tích diễn biến tâm trạng Mị trong đêm tình mùa xuân

chùng như bị quên lãng giờ đây đang sống dậy, như một thước phim quay chậm đưa Mị trở về với quá khứ. Sự thức tỉnh ấy đang làm trỗi dậy sức sống của một tâm hồn đã bị số phận làm cho chai sạn. Kỉ niệm ủa về, cảm xúc ủa về. Trong những ngày làm dâu nhà thống lí Pá Tra, Mị sống với cảm xúc trơ lì như một tảng đá. Nhưng giờ đây, trong khung cảnh đêm tình mùa xuân đang rạo rức, Mị đã có những luồng cảm xúc mạnh. Mị ước nếu như có nắm lá ngón trong tay, Mị sẽ ăn luôn mà không cần suy nghĩ. Ý nghĩ đầy táo bạo này chính là một sự nhen nhóm của tinh thần phản kháng lại số phận. Thực tại đau khổ đã làm người con gái căng tràn sức sống ngày nào chai lì cảm xúc. Nhưng khung cảnh đêm tình mùa xuân đã làm cho người con gái ấy nhen nhóm lên ý thức đấu tranh để có thể thoát khỏi cuộc sống vô nghĩa đang bủa vây, ngay cả khi cách phải chọn là tìm đến cái chết.

Tuy nhiên, những cảm xúc mạnh ấy của lòng Mị lại không biểu hiện ngay trong những hành động. Tác giả Tô Hoài đã cho nhân vật của mình có sự đấu tranh quyết liệt trong tư tưởng: một bên là khát khao tự do cháy bỏng, một bên là sự chai lì cảm xúc, mặc cảm về số phận. Mị đã có những hành động liên tiếp nhau. Hành động đầu tiên, Mị sẵn thêm mỡ bỏ vào đèn. Đó là hành động tuy nhỏ nhưng mang nhiều ý nghĩa. Đó có thể là mong muốn của nhân vật muốn căn phòng sáng lên, hay cuộc đời mình có thể tươi sáng và nhiều hy vọng hơn. Tiếp theo, Mị bắt đầu quấn lại tóc và chuẩn bị váy áo đi chơi. “*Mị còn trẻ, Mị muốn đi chơi*”. Vậy là, khát khao được sống với những cảm xúc chân thực nhất của đời mình đã chiến thắng trong ý nghĩ, hành động của Mị. Mị đang sống, nhưng là sống với những kỉ niệm của quá khứ, cảm xúc của quá khứ. Mị đang quên đi thực tại đau khổ, mà sống đúng với bản chất con người yêu tự do trong mình. Trớ trêu thay A Sử về, và trói đứng Mị lên cột nhà. Nhưng, thân xác Mị bị trói buộc tại đây, còn tâm hồn Mị vẫn đang lơ lửng và đi theo những tiếng sáo gọi bạn tình. Khát vọng sống vừa mới bùng lên trong Mị, đã bị trói buộc bởi thực tại đau khổ, đó mới là điều cay đắng nhất. Khi Mị dần tỉnh chính là lúc các cơn đau thể xác bắt đầu ập đến, những cảm xúc mạnh mẽ trỗi dậy trong đêm tình mùa xuân cũng dần mất theo cơn say đang dần biến mất. Nhưng, đó lại chính là ngọn nguồn của ánh lửa yêu tự do, vẫn hàng ngày hàng giờ cháy âm ỉ trong lòng cô gái H’ômông xinh đẹp ngày nào.

Nhà văn Tô Hoài đã rất thành công khi có những trang văn miêu tả chân thực, cảm động diễn biến tâm lí nhân vật Mị trong đêm tình mùa xuân. Cảm xúc và hành động của nhân vật đã dần bộc lộ cá tính và nét tính cách, sức sống tiềm tàng vẫn ẩn sâu trong người con gái ấy. Đó chính là minh chứng cho khát vọng sống, sức sống mạnh mẽ tiềm tàng biểu trưng cho những con người ý chí vùng cao Tây Bắc.